

Р. АТОХОНОВ, К. ИЗАТУЛЛОЕВ, Ф. ҲАЛИМОВ

МАТЕМАТИКА

**МУРОЧИЯТ
БА ХОНАНДАИ КИТОБ**

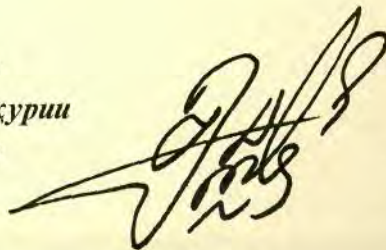
Дӯсти ҷавони ман. Бидон ва огоҳ бош, ки китоб дар радифи Модар ва Ватан арзандатарин муқаддасот ба ҳисоб меравад. Тамоми бузургон, донишмандон ва хирадмандони гузаштаву муосир китобро яке аз беҳтарин арзишҳои зиндагӣ доништа, онро "аниси кунҷи танҳоӣ" ва "фурӯғи субҳи доноӣ" пиндоштаанд.

Китобе, ки дар даст доред, бо заҳмати ниҳоят зиёд аз чоп баромадааст. То дар ин шакли ниҳоят зебо ва мазмуни баланд ба дастӣ Шумо расидан муаллифон, ҳуруфчинон, рассомон, саҳифабандон ва ноширон ранҷи бисёре кашидаанд, маблағи зиёде сарф кардаанд. Бинобар ин, ба қадри меҳнати онҳо расидан камоли боодобист. Китобро азизу муқаддас донед, чун гавҳараки ҷашм онро эҳтиёт намоед. Китобро бо шавқу завқи беандоза мутолиа созед, аз мундариҷаи он донишатонро афзун гардонед ва бомаърифату соҳибхирад шавед!

Бидонед, ки китобхониву китобдӯстӣ инсонро ҳатман ба қуллаи мурод мерасонад, мартабаашро дар ҷамъият баланд мебардорад, ўро ҳимматбаланду қадршинос мегардонад. Эҳтиром ба Ватан, ифтихор бо Тоҷикистони азиз, дӯст доштани ҳар гўшаву канори он аз дуруст мутолиа кардани китоб ва азбар кардани мазмуни матнҳои он ба даст меояд.

Ба Шумо, дӯсти ҷавони ман, дар роҳи омӯзиш, азхуднамоии арзишҳои бузурги инсонӣ муваффақиятҳо таманно дорам.

*Бо эҳтиром
Президенти Ҷумҳурии
Тоҷикистон*

Э. Раҳмонов

**ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
ЭМОМАЛӢ РАҲМОҶОНОВ**

Р. АТОХОНОВ, К. ИЗАТУЛЛОЕВ, Ф. ҲАЛИМОВ

МАТЕМАТИКА

китоби дарсӣ барои синфи 2

Коллегияи Вазорати маорифи Ҷумҳурии
Тоҷикистон ба чоп тавсия кардааст

«Сарпараст»
Душанбе
2005

ББК 22.1 Я 72
А87

Атохонов Р., Изатуллоев К., Ҳалимов Ғ.
Математика, китоби дарсӣ барои синфи 2.
“Сарпараст”, Душанбе. Соли 2005, 152 саҳифа.

Истифодаи китоб:

№	Ному насаби хонанда	Синф	Соли хониш	Ҳолати китоб (баҳои китобдор)	
				Аввали сол	Охири сол
1					
2					
3					
4					
5					

Муаллимони мӯҳтарам!

Хоҳишмандем фикру мулоҳизаҳои худро оид ба мазмуни китоби мазкур ба нишони 734024, ш. Душанбе, кӯчаи Айнӣ, 45, Пажӯҳишгоҳи улуми педагогии Тоҷикистон ирсол намоед.

ISBN 5-902614-03-1

© “Сарпараст”, 2005
© Издательство “Учебная литература”, 2005

АДАДҲО АЗ 1 ТО 20.
ҶАМЪ ВА ТАРҲ

1.

Бачаҳо 14 сабад шафтолу чиданд. Онҳо 4 сабад шафтолу ба ошхонаи мактаб фиристоданд. Чанд сабад шафтолу монд?

2. Ададҳои зеринро хонед ва навишта гиред: 9, 13, 10, 8, 12, 11.

3.

$8 + 1$

$10 + 4$

$15 - 5$

$10 - 4$

$14 - 4$

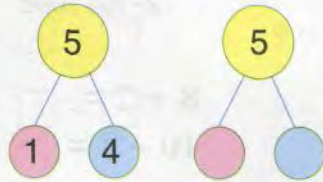
$10 + 7$

$7 - 1$

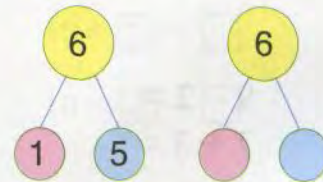
$15 + 1$

$9 + 1$

4.

5.

		1	с	е	н	т	я	б	р
		К	о	р	и	с	и	н	ф
		7	+	1	=	10	+	2	=
		9	-	1	=	13	-	3	=

1. Баъд аз адади 5 кадом адад меояд? Баъд аз адади 7-чӣ? Пеш аз адади 11-чӣ?

2. $3 + 2$ $4 + 2$ $6 + 3$ $5 - 2$
 $5 - 3$ $3 + 4$ $8 - 5$ $7 - 5$

3. Ҳар кадоме аз ададҳои зеринро 2 воҳидӣ кам кунед:
7, 12, 9, 14, 4.

4. Ҳар кадоме аз ададҳои зеринро 3 воҳидӣ зиёд кунед:
10, 6, 12, 15.

5. Хуршед 7-то дафтари катак дошт. Воҳид 2-то зиёдтар дафтари катак дошт. Воҳид чандто дафтари катак дошт?

6. $9 - 2 =$ $5 + 3 =$ $8 + 2 =$
 $7 + 3 =$ $7 - 2 =$ $10 - 8 =$

			2	с	е	н	т	я	б	р				
			К о р и						х о н а г ӯ					
		$9 - 2 =$		$5 + 3 =$			$8 + 2 =$							
		$7 + 3 =$		$7 - 2 =$			$10 - 8 =$							

1. Дар қаламдон 6-то қалами сабз ва 2-то камтар қалами зард ҳаст. Дар қаламдон чандто қалами зард ҳаст?

2.

Дарозии ин порчаҳоро чен кунед.

3. Аз коғазҳои ранга Аҳмаду Фотима 10 гули сурх ва Кариму Зӯхро 9 гули сабз сохтанд. Бачаҳо ҳамагӣ чанд гул сохтанд?

4. Оид ба амали чамъ се мисоле тартиб диҳед, ки ҷавобаш ба 6 баробар бошад.

$$\begin{array}{cccc} 7 + 3 & 10 - 3 & 4 + 5 & 5 + 2 \\ 10 - 7 & 6 + 4 & 9 - 4 & 7 - 5 \\ 4 + 3 & 6 + 1 & 5 + 2 & 8 - 1 \end{array}$$

6. $6 = \square + \boxed{3}$ $7 = \square + \square$ $5 = \square + \square$

$4 = \boxed{1} + \square$ $8 = \boxed{3} + \square$ $10 = \square + \boxed{7}$

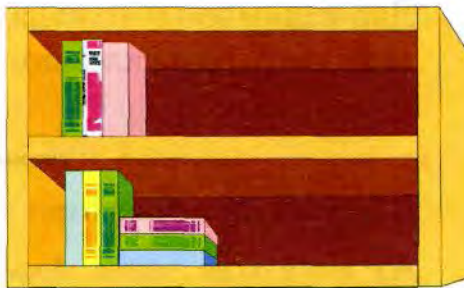
$9 = \boxed{4} + \square$ $9 = \boxed{8} + \square$ $10 = \boxed{2} + \square$

$9 = \boxed{3} + \square$ $9 = \boxed{5} + \square$ $10 = \boxed{4} + \square$

7. Аз рӯи навишти ҳал масъала тартиб диҳед.

						М	а	с	ъ	а	л	а	и		7					
						1	3	-	3	=	1	0		(с	е	б)			
						Ҷ	а	в	о	б:	1	0			с	е	б			

1. Ҳисоб кунед, ки дар рафи якум чандто китоб ҳаст ва онро нависед. Ҳисоб кунед, ки дар рафи дуюм чандто китоб ҳаст ва онро нависед.

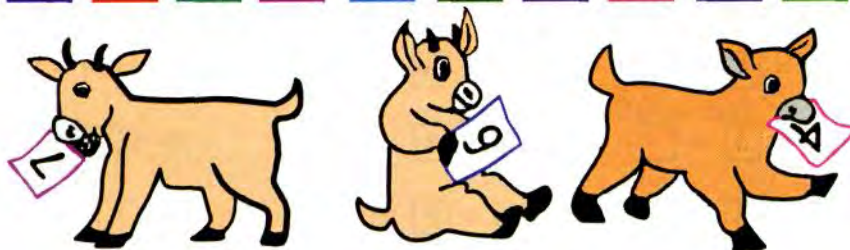

2. $9 * 3$ $6 * 8$ $5 * 5$

3. $13 - 1$ $12 + 1$ $16 - 1$ $15 - 5$
 $10 + 2$ $17 - 1$ $19 - 1$ $10 + 3$

4. Бозии «Ҷои ман кучо?»

1 2 3 5 6 8 10

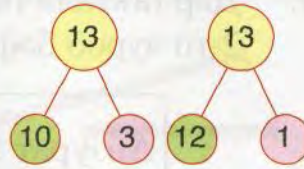
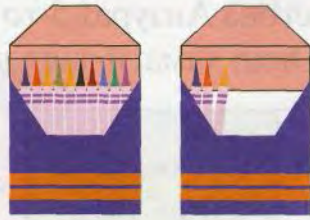
5. Дар мағоза 10 халта қанд ва се халта зиёдтар орд бу, Дар мағоза чанд халта орд буд?

6.

1.

$$10 + 3 = 13$$

$$13 = 10 + 3$$

2.

$$2 + 1 = 3$$

$$3 + 1 = 4$$

$$\square + 1 = 4$$

$$\square + 1 = 3$$

$$1 + 3 = 4$$

$$3 + \square = 4$$

$$\square + \square = 3$$

$$2 + 2 = 4$$

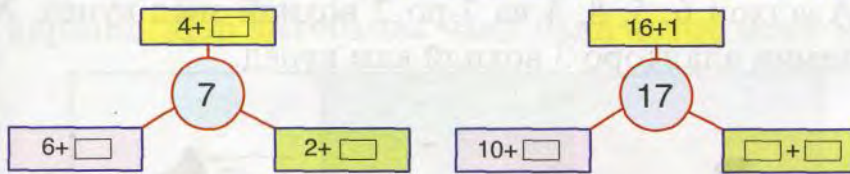
$$\square + \square = 4$$

3.

Масъала тартиб
дихед.

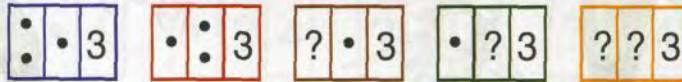
4.

5.

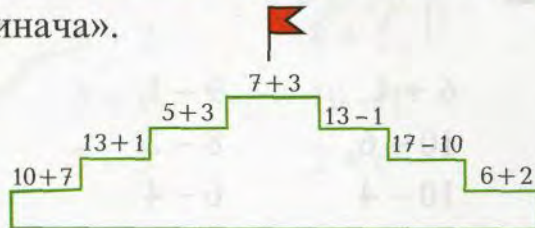
Фирӯза 12 бех сабзӣ ва Дилором 3 бех камтар сабзӣ
чинд. Дилором чанд бех сабзӣ чинд?

6.

7.

Бозии «Зинача».

1. Дар таътили тобистона Анзурат 5-то чӯроб бофт. Сулҳия 2-то чуроб бофт. Онҳо ҳамагӣ чанд чӯроб бофтанд?

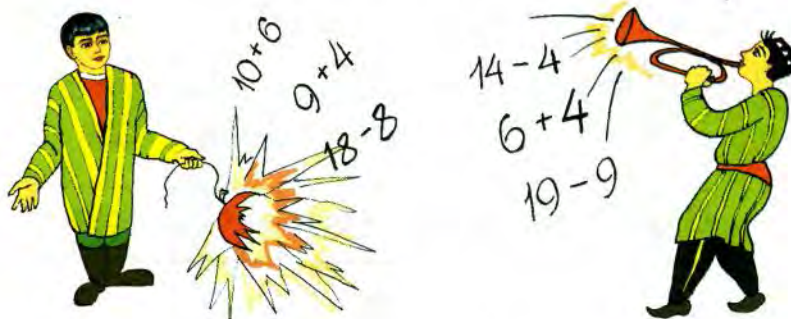
Анзурат 5-то чӯроб бофт	Сулҳия 5-то чӯроб бофт	Онҳо ҳамагӣ чанд чӯроб бофтанд?
----------------------------	---------------------------	---------------------------------------

2. Порчае кашед, ки дарозиаш 8 см бошад. Порчае кашед, ки он 2 см кӯтоҳтар бошад.
3. Масъаларо хонед ва матнашро навишта гиред.

Дар қароргоҳ 10 автобус буд.	2 автобус ба роҳ баромад	Дар қароргоҳ чанд автобус монд?
------------------------------------	-----------------------------	---------------------------------------

4. Ададҳои 6, 5, 8, 4 ва 7-ро 2 воҳидӣ зиёд кунед. Худи ҳамин ададҳоро 3 воҳидӣ кам кунед.

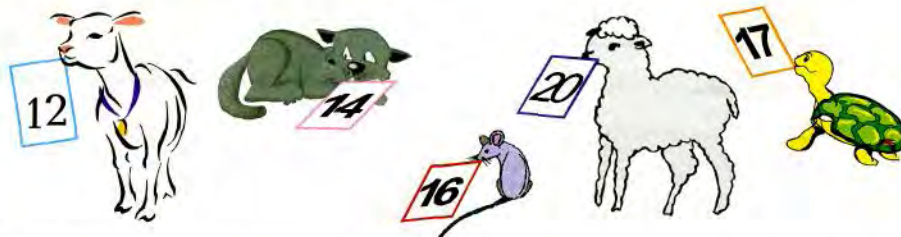
5.

6. $5 + 2$ $6 + 4$ $9 - 1$ $10 + 6$
 $7 - 5$ $10 - 6$ $8 - 2$ $16 - 10$
 $7 - 2$ $10 - 4$ $6 - 4$ $16 - 6$

1. Мисолхое тартиб диҳед, ки ҳосили чамъашон ба 10 баробар бошад.
2. Пӯлод 10 саҳифа китоб хонд. Барот 3 саҳифа зиёдтар китоб хонд. Барот чанд саҳифа китоб хонд?
- 3.

10 11 13 15 18 19

Барои ба ҷояш бурда расондани варақчаҳо ба ҳайвонҳо ёрӣ расонед.

4. \geq 2 * 3 10 * 10 8 * 10 19 * 13

5. $7 + 2 = 7 + \square + \square$
 $7 - 2 = 7 - \square - \square$
 $7 - 3 = 7 - \square - \square - \square$
 $7 + 3 = 7 + \square + \square + \square$

6. Анора 7 байрақча сохт. 3 байрақчаро ба хоҳараш дод. Дар дасти Анора чанд байрақча монд?

7.

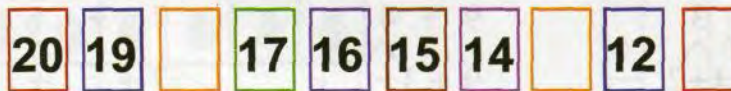
$13 + 1$	$8 - 1$	$12 - 2$	$9 - 1$
$13 - 1$	$5 + 4$	$9 + 4$	$8 + 2$
$10 - 6$	$7 + 3$	$10 - 1$	$10 - 2$
$19 - 9$	$1 + 9$	$15 - 10$	$13 - 10$

8.

Порчаи якум 6 см дарозӣ дорад. Порчаи дуум 8 см дарозӣ дорад. Порчаи якум аз порчаи дуум чанд сантиметр кӯтоҳтар аст? Порчаи дуум аз порчаи якум чанд сантиметр дарозтар аст?

9.

10. Тоҳир 5 мисол ҳал кард. Солеҳ 2-то камтар мисол ҳал кард. Солеҳ чанд мисол ҳал кард?

11.

$9 + 2$	$8 + 3$	$7 + 4$	$6 + 5$	11
$9 + 3$	$8 + 4$	$7 + 5$	$6 + 6$	12
$9 + 4$	$8 + 5$	$7 + 6$		13
$9 + 5$	$8 + 6$	$7 + 7$		14
$9 + 6$	$8 + 7$			15
$9 + 7$	$8 + 8$			16
$9 + 8$				17
$9 + 9$				18

12.

$2 + 5$	$5 + 5$	$0 + 9$	$9 + 1$
$3 + 7$	$4 + 2$	$6 + 1$	$2 + 8$

1.

$$9 + 2 = 11$$

$$9 + \overset{\wedge}{1} + 1$$

2.

$$9 + 3$$

$$\underline{9 + 1} + 2$$

$$9 + 4$$

$$\underline{9 + 1} + \square$$

$$7 + 6$$

$$\underline{7 + \square} + \overset{\wedge}{\square}$$

3. Мисолҳоро фаҳмонда, ҳал кунед.

$6 + 5$

$11 - 1$

$7 + 5$

$13 - 10$

$9 + 2$

$12 - 2$

$9 + 4$

$8 + 4$

4. Талабаҳои синфи 2 «А» пагоҳӣ аз китобхонаи мактаб 5 китоб гирифтанд. Баъд аз дарс бачаҳо боз 9 китоб гирифтанд. Талабаҳои синфи дуҷум дар як рӯз аз китобхона чанд китоб гирифтанд?

5.

$7 * 6$

$4 * 9$

$10 * 8$

$5 * 8$

$6 * 6$

$1 * 10$

6. Дар ҷойҳои холӣ бояд кадом ададҳо навишта шаванд?

4	6	8	10	12	14	16		
---	---	---	----	----	----	----	--	--

7.

Ададҳои 7, 6, 8 ва 5-ро 2 воҳидӣ кам кунед.

Ададҳои 3, 1, 6 ва 4-ро 3 воҳидӣ зиёд кунед.

8.

Шариф 10 себ дошт. 8 себро ба хоҳараш дод. Дар дасти Шариф чанд себ монд?

1.

2.

3. Дар хоҷагии «Наврӯз» 11 мошини пахтачинӣ кор мекунад. Дар хоҷагии «Ғайрат» 2-то камтар мошини пахтачинӣ кор мекунад. Дар хоҷагии «Ғайрат» чандто мошини пахтачинӣ кор мекунад?

4. $4 + 6$ $5 + 4$ $9 - 5$ $8 + 2$
 $10 - 3$ $7 - 2$ $6 + 3$ $10 - 4$

1. $1 + 2 = 3$ $4 + 2 = 6$ $7 + 2 = 9$
 $2 + 2 = 4$ $5 + 2 = 7$ $8 + 2 = 10$
 $3 + 2 = 5$ $6 + 2 = 8$ $9 + 2 = 11$

2. $8 + 3 = 8 + 2 + 1 = 11$ $9 + 3 = 9 + 1 + 2$

3. $1 + 3 = 4$ $4 + 3 = 7$ $7 + 3 = 10$
 $2 + 3 = 5$ $5 + 3 = 8$ $8 + 3 = 11$
 $3 + 3 = 6$ $6 + 3 = 9$ $9 + 3 = 12$

4. Мухиддин ва дорад.
 Мухиддин чанд гул дорад?

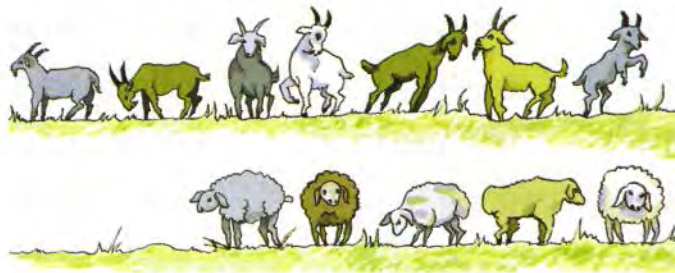
5. $13 - 1 - 2$ $6 + 2 + 1$ $7 + 3 + 1$
 $13 - 3 + 5$ $5 + 5 - 2$ $8 + 2 + 2$
 $8 + 2 + 3$ $6 + 4 + 7$ $9 + 1 + 4$

6. Султон 5 чўяк сабзиро хишова кард. Маҳмуд 2 чўяк зиёдтар сабзиро хишова кард. Маҳмуд чанд чўяк сабзиро хишова кард?
7. Дар як табақча 4 дона помидор, дар табақчаи дигар 6 дона себ ҳаст. Себҳо аз помидорҳо чандто зиёдтар мебошад?

1.

7 бузу 5 гӯсфанди бобои Салим аз чаро баргашт. Бузҳои бобои Салим назар ба гӯсфандҳояш чандто зиёдтар аст? Гӯсфандони бобои Салим назар ба бузҳояш чандто камтар аст?

2. Дарозии ин порча ба 9 см баробар аст.

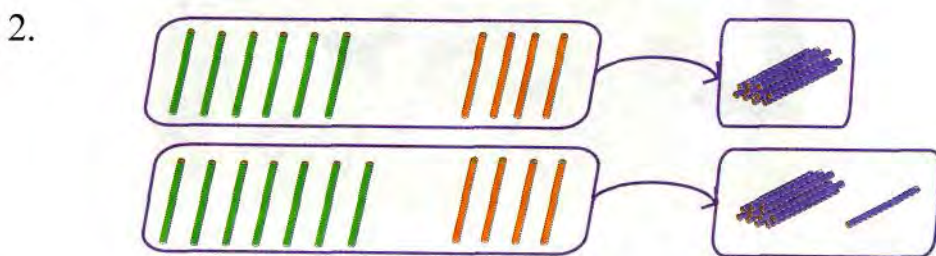
Дарозии ин порча 5 см мебошад.

Кадоми ин порчаҳо дарозтар аст? Порчаи якум чанд сантиметр дарозтар аст? $9 - 5 = 4$ (см). Кадоми ин порчаҳо кӯтоҳтар аст? Порчаи дуюм чанд сантиметр кӯтоҳтар аст? $9 - 5 = 4$ (см).

- 3.
$8 + 3$	$9 + 2$	$6 + 3 + 2$
$9 - 3$	$8 - 3$	$7 + 3 - 2$
$9 + 3$	$9 - 2$	$8 + 3 - 1$

1. $2 + 4$ $8 - 4$ $4 + 4$ $10 - 7$
 $7 - 3$ $3 + 4$ $10 - 8$ $5 + 4$

3.

$1 + 4 = 5$	$6 + 4 = 10$
$2 + 4 = 6$	$7 + 4 = 11$
$3 + 4 = 7$	$8 + 4 = 12$
$4 + 4 = 8$	$9 + 4 = 13$
$5 + 4 = 9$	$10 + 4 = 14$

4. Баҳром 10 дафтар дошт. Одил 15 дафтар дошт. Баҳром чанд дафтар кам дорад? Одил чанд дафтар зиёд дорад?

5. Акбар 4 бузича дошт. Азим 7 бузича дошт. Акбар чандто камтар бузича дошт? Азим чандто зиёдтар бузича дошт?

6.

$6 = \square + 4$	$7 - \square = 6$	$\square + 2 = 8$
$6 = 1 + \square$	$7 - 2 = \square$	$3 + \square = 8$
$6 = \square + \square$	$7 - \square = 4$	$\square + \square = 8$

7. Фотима 7-то рўймолча ва Зӯхро 4-то рўймолча харид. Онҳо якҷоя чандто рўймолча хариданд?

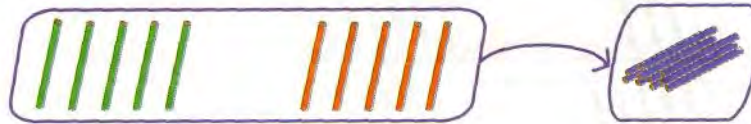
1.

2.

$1 + 5$	$10 - 3$	$3 + 5$	$10 - 2$
$10 - 5$	$2 + 5$	$10 - 4$	$4 + 5$

3.

4.

$1 + 5 = 6$	$6 + 5 = 11$
$2 + 5 = 7$	$7 + 5 = 12$
$3 + 5 = 8$	$8 + 5 = 13$
$4 + 5 = 9$	$9 + 5 = 14$
$5 + 5 = 10$	$10 + 5 = 15$

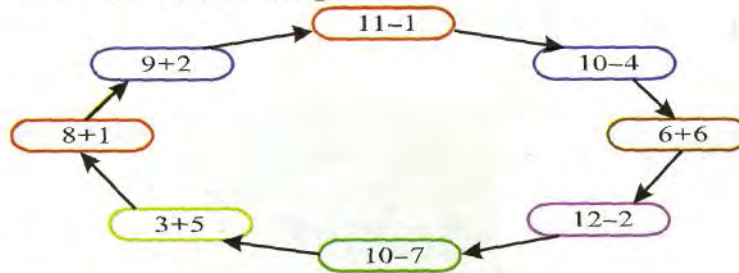
5.

Дар рафи якум китоб буд. Дар ду раф китоб ҳаст.

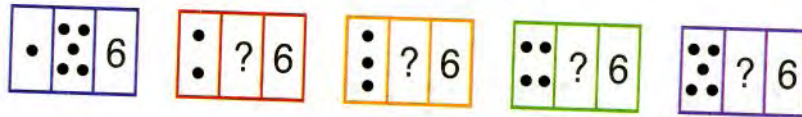
Савол гузored ва масъаларo ҳал кунед.

6. Қодир 8 қалами ранга дорад. Носир 5-то зиёдтар қалами ранга дорад. Носир чандто қалами ранга дорад?

7. Бозӣ «Мисолҳои даврӣ».

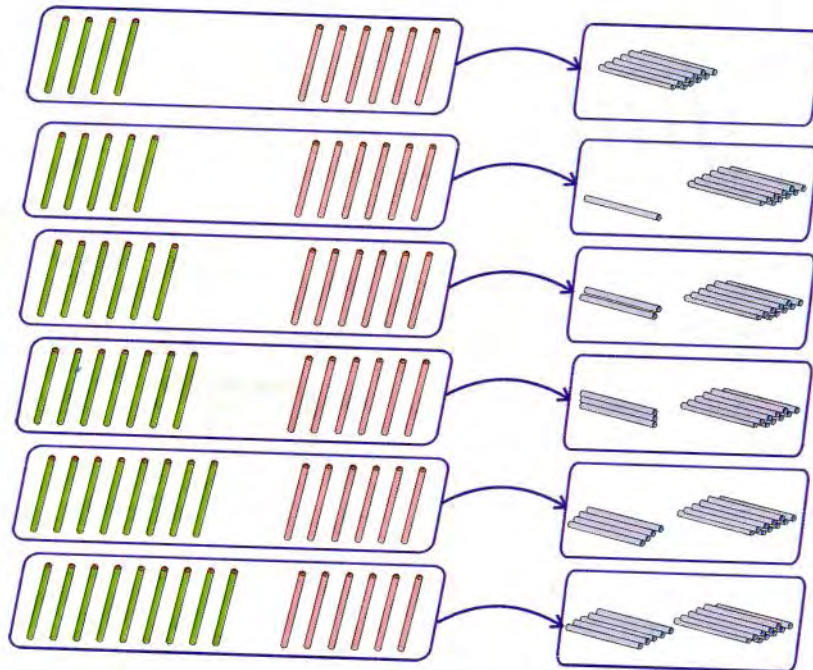
1.

2.

$6 + 1$	$10 - 3$	$6 + 3$	$10 - 5 - 1$
$10 - 4$	$6 + 2$	$10 - 2$	$6 + 4 + 2$

3.

4.

$6 + 4 = 10$	$7 + 6 = 13$
$5 + 6 = 11$	$8 + 6 = 14$
$6 + 6 = 12$	$9 + 6 = 15$

5.

$10 + 2 * 13$
$7 + 3 * 14 - 4$
$15 - 1 * 8 + 2$

6.

7 набераи бобои Раҷаб ўро хабар- гирӣ омадаанд	2 духтарча ба назди модаркало- нашон рафтанд	
--	--	--

- $4 + 3 = 7$
 4 – чамъшаванда
 3 – чамъшаванда
 7 – сумма (ҳосили чамъ)
 $4 + 3$ – сумма

- Чамъшавандаи якум ба 6 ва чамъшавандаи дуум ба 4 баробар аст. Суммаро ёбед.
- Чамъшавандаҳо 8 ва 3 мебошанд. Суммаро ёбед.

- Чамъшавандаҳо ва суммаро номбар кунед.

Чамъшаванда	1		3	
Чамъшаванда	8	7		5
Сумма	9	9	9	9

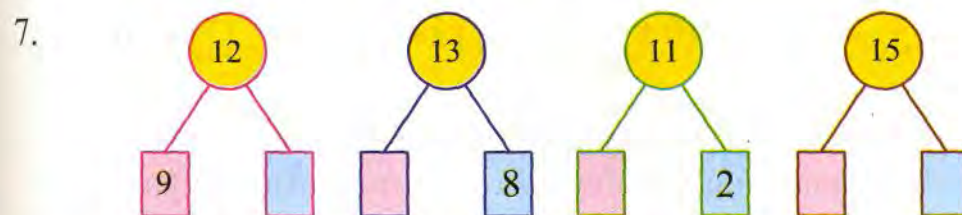
- Дар як даста 10-то гули садбарг ҳаст. Дар дастаи дигар 7-то гули садбарг ҳаст. Савол гузошта масъаларо ҳал кунед. Ба масъала дигар хел савол гузошта онро ҳал кунед.

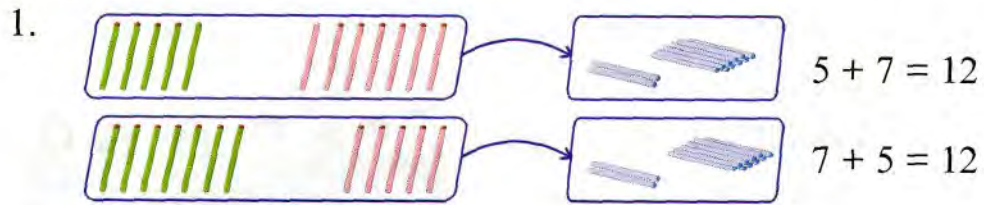
$9 - 2$
$6 + 3$
$9 - 3$

$2 + 5$
$8 - 3$
$5 + 3$

$5 + 5$
$10 - 5$
$8 - 2$

$6 + 2$
$10 - 2$
$7 + 3$

2. $4 + 5 = 9$ $6 + 2 = \square$ $10 + 7 = \square$
 $5 + 4 = 9$ $2 + 6 = \square$ $7 + 10 = \square$

Аз иваз кардани ҷои ҷамъшавандаҳо сумма тағйир намеёбад.

3. Камол 9 китобро ширеш кард. Парвина 3 китобро ширеш кард. Камол ва Парвина чанд китобро ширеш карданд?

4. Мирзо 15 дирам дошт. ӯ ба 7 дирам лифофа харид. Дар дасти Мирзо чанд дирам монд?

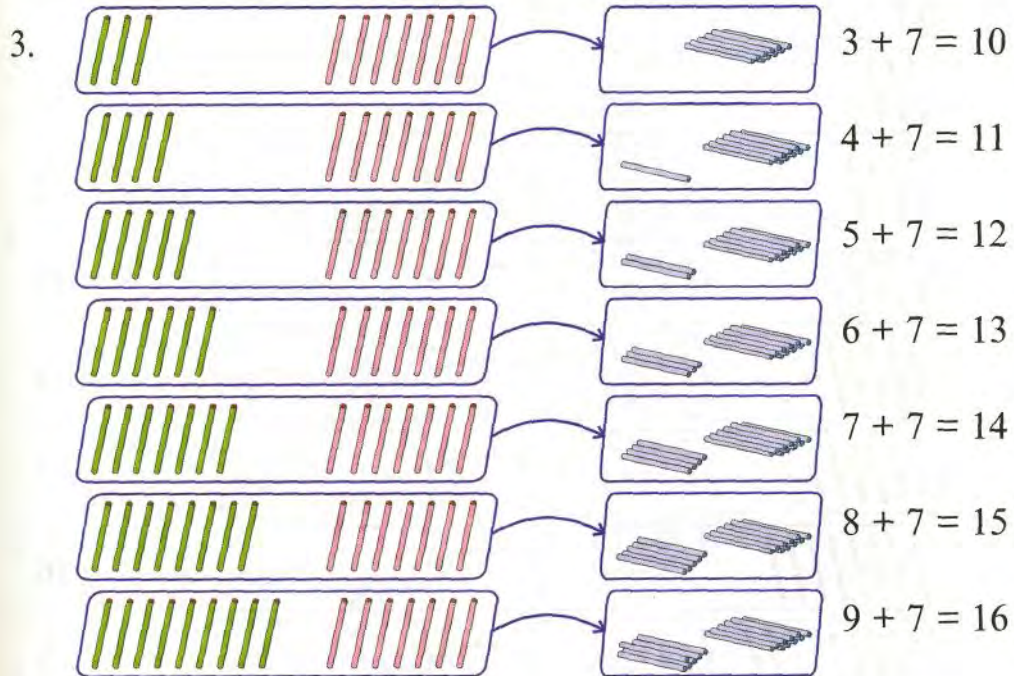
5. $9 + 3 - 2$ $8 + 2 + 2$ $6 + 6 + 0$
 $8 + 5 - 3$ $7 + 6 - 1$ $5 + 5 - 0$
 $7 + 4 - 1$ $6 + 5 + 1$ $9 + 6 - 5$

6. $7 * 13$ $17 * 17$ $9 * \square$
 $10 * 6$ $14 * \square$ $\square * 10$

7. Суммаи ҷамъшавандаҳои 6 ва 5-ро ёбед.
 Ҷамъшавандаҳои яқум ва дуҷумро номбар кунед.

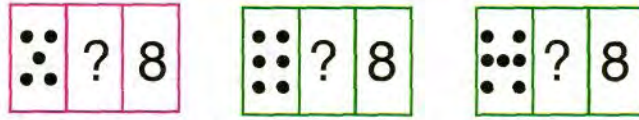

2. $1 + 7$ $10 - 2$ $10 - 1 + 3$ $8 + 3 - 1$
 $2 + 7$ $10 - 3$ $8 + 5 - 3$ $7 + 3 + 2$

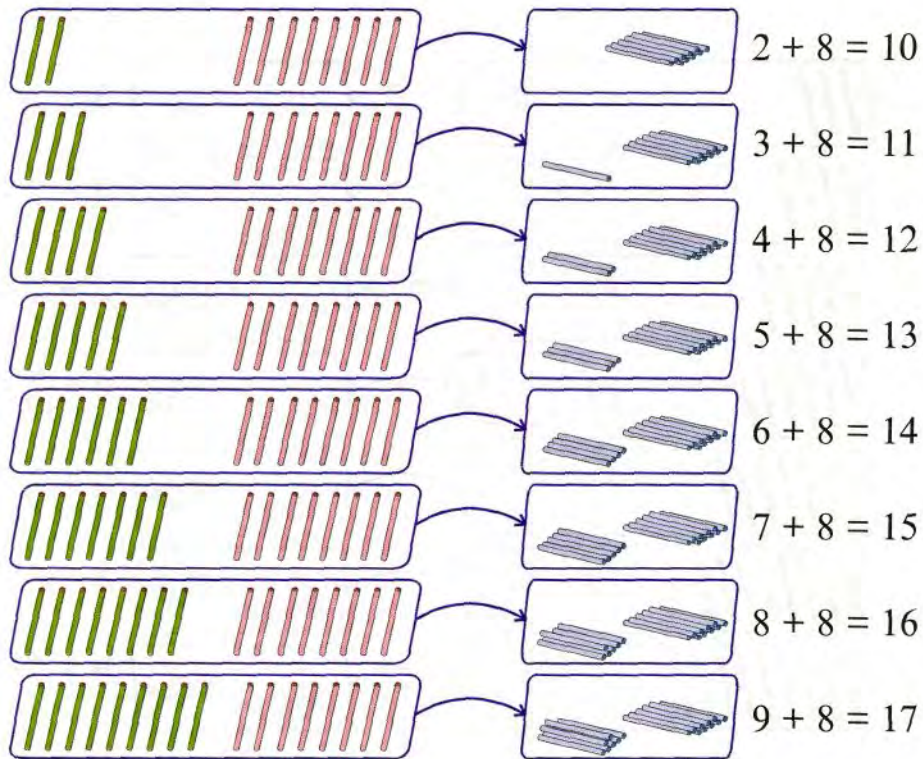

4. Дар синфи дуюм талабаи аълохон ҳаст. Дар синфи сеюм нафар зиёдтар талабаи аълохон ҳаст. Дар синфи сеюм чанд талабаи аълохон ҳаст?

1.

2.

3.

$$7 * 7 - 2$$

$$0 * 2$$

$$4 - 4 * 1$$

$$3 - 0 * 3$$

4. Матни масъалаҳоро пурра кунед.

Дар табақча 5 дона афлесун буд	Бунафша 2 дона афлесунро гирифт	
Дар ҳавлӣ 4 мурғ мегашт		Дар ҳавлӣ чанд мурғ шуд?

5. $4 + 9$ $11 - 8$ $17 - 7$ $9 - 9 + 8$
 $9 + 4$ $4 + 10$ $16 - 10$ $3 - 3 + 9$

* * *

1.

$$9 + 9 = 18$$

3. Ҷавоби мисолҳоро ёбед.
 Ҳар як ҷавоб бо ҳарф ишорат
 карда шудааст. Агар мисолҳоро
 дуруст ҳал кунед, калимае ҳосил
 мешавад. Калимаро хонед.

$17 - 8$	15	А
$9 + 7$	8	Қ
$16 - 8$	6	Д
$6 + 9$	16	У
$12 - 9$	9	Х
$13 - 7$	3	Н

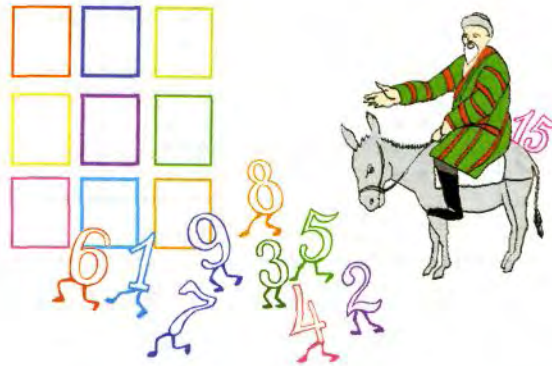
4. $9 + 1 = 10$ $9 + 2 = 11$ $9 + 3 = \square$ $9 + 4$
 $1 + 9 = 10$ $2 + 9 = \square$ $3 + 9 = \square$ $4 + 9$
 $9 + 5$ $9 + 6$ $9 + 7$ $9 + 8$
 $5 + 9$ $6 + 9$ $7 + 9$ $8 + 9$

5. Квадратҳои шавқовар.

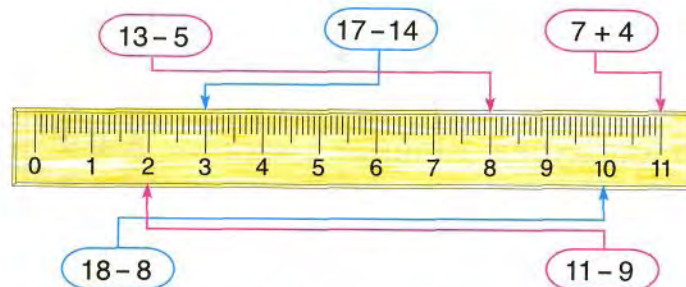
8	3	4
1	5	9
6	7	2

9	4	5
2	6	10
7	8	3

6.

7.

$$\begin{array}{cccccc}
 1. & 9+2=11 & 8+3=11 & 7+4=11 & 6+5=11 & 5+6=11 \\
 & 9+3=12 & 8+4=12 & 7+5=12 & 6+6=12 & 5+7=12 \\
 & 9+4=13 & 8+5=13 & 7+6=13 & 6+7=13 & 5+8=13 \\
 & 9+5=14 & 8+6=14 & 7+7=14 & 6+8=14 & 5+9=14 \\
 & 9+6=15 & 8+7=15 & 7+8=15 & 6+9=15 & \\
 & 9+7=16 & 8+8=16 & 7+9=16 & & \\
 & 9+8=17 & 8+9=17 & & & \\
 & 9+9=18 & & & &
 \end{array}$$

$$\begin{array}{ccc}
 2. & 6+9 & 8+6 & 10-9-1 \\
 & 7+5 & 7+3 & 11-1+3
 \end{array}$$

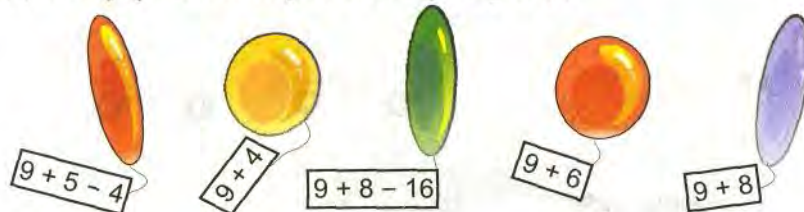
3. Ба тамошои музеи Восеъ 8 писару 9 духтар омаданд. Ба тамошои музей чанд нафар бача омад?

4. Ба як дӯкон 16 қуттӣ нок оварданд. Ба дӯкони дуҷум 6 қуттӣ камтар нок оварданд. Ба дӯкони дуҷум чанд қуттӣ нок оварданд?

5.

	6 мурғобӣ парида рафт.	Дар кӯл чанд мурғобӣ монд?
--	---------------------------	-------------------------------

6. Кадом пуфак тезтар боло мебарояд?

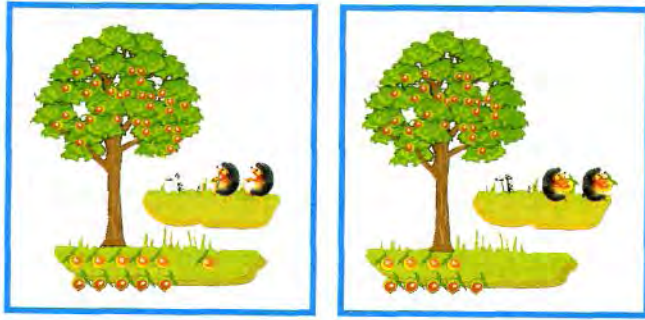

7. Масъалае тартиб диҳед, ки ин тавр ҳал карда шавад:
 $19 - 9$; $8 + 4$

$$1. \quad 11 - 2$$

$$11 - 2 = 9$$

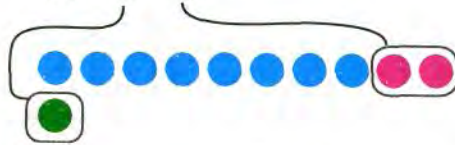
$$\underline{11 - 1 - 1}$$

$$2. \quad 11 - 3$$

$$\underline{11 - 1 - 2}$$

$$11 - 1 - 2$$

$$12 - 3$$

$$\underline{12 - 2 - 1}$$

$$12 - 2 - 1$$

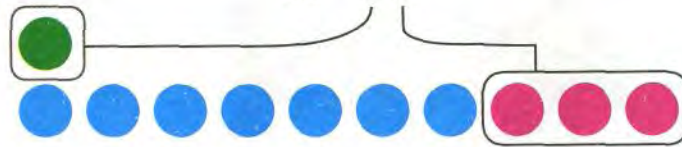

3.	$10 - 8$	$6 + 9$	$3 + 6 + 4$	$11 - 2 + 1$
	$9 - 8$	$9 + 9$	$10 - 7 + 8$	$11 - 3 + 2$
	$9 - 1$	$8 + 9$	$8 - 5 + 4$	$12 - 3 + 1$

4. Ба троллейбус дар як истгоҳ 10 мусофир савор шуд. Дар истгоҳи дуюм 9-то зиёд мусофир савор шуд. Ба троллейбус дар истгоҳи дуюм чанд мусофир савор шуд?
5. Масъала тартиб диҳед.

$$\begin{array}{r} 11 - 4 = 7 \\ \underline{11 - 1 - 3} \end{array}$$

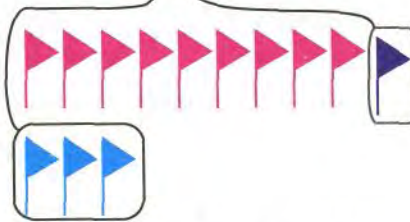

2.

$$\begin{array}{r} 12 - 4 = 8 \\ \underline{12 - 2 - 2} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 13 - 4 = 9 \\ \underline{13 - 3 - 1} \end{array}$$

3.	$10 - 8$	$5 + 7$	$11 - 2$	$11 - 4 + 3$
	$8 - 3$	$6 + 9$	$11 - 3$	$12 - 4 + 2$
	$8 - 7$	$7 + 9$	$12 - 3$	$13 - 4 + 1$

4. Масъалае тартиб диҳед, ки барои ҳал кардани он ададҳои 8 ва 6 чамъ карда шавад.

5.

$$\begin{array}{l} 16 = 10 + \square \\ 17 = \square + 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 8 + \square = 13 \\ \square + 9 = 12 \end{array}$$

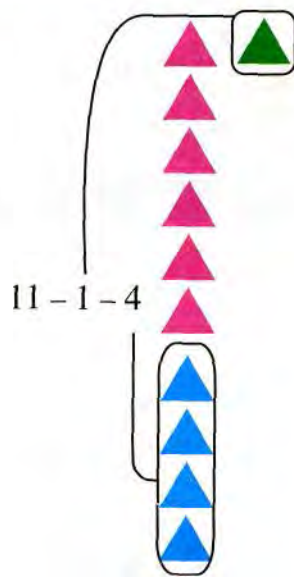
7. Оё квадратҳо шавқоваранд?

4	3	
2		3
4		

3	1	5
	3	
		2

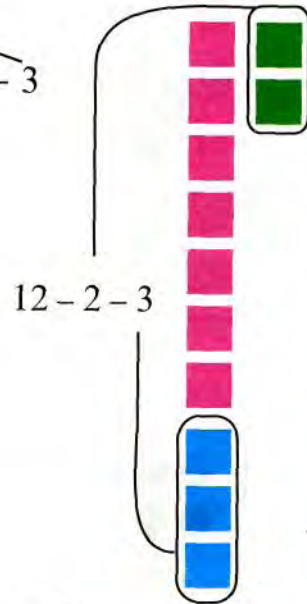
$$1. \quad 11 - 5 = 6$$

$$\quad \quad \quad \begin{array}{r} 11 - 1 - 4 \end{array}$$

$$12 - 5$$

$$\quad \quad \quad \begin{array}{r} 12 - 2 - 3 \end{array}$$

$$2. \quad 13 - 5 = 8$$

$$\quad \quad \quad \begin{array}{r} 13 - 3 - 2 \end{array}$$

$$14 - 5 = 9$$

$$\quad \quad \quad \begin{array}{r} 14 - 4 - 1 \end{array}$$

$$3. \quad \begin{array}{cccc} 11 - 4 & 11 - 5 & 11 - 2 + 6 & 14 - 5 + 1 \\ 12 - 4 & 12 - 5 & 11 - 3 + 4 & 14 - 4 - 5 \\ 13 - 4 & 13 - 5 & 12 - 3 + 9 & 14 - 4 + 5 \end{array}$$

$$4. \quad \left(\begin{array}{l} \geq \\ \leq \end{array} \right) = \quad \begin{array}{cc} 1 \text{ д } 5 \text{ в } * 1 \text{ д } 3 \text{ в} & 10 + 3 * 10 + 6 \\ 1 \text{ д } 7 \text{ в } * 1 \text{ д } 9 \text{ в} & 10 + 4 * 10 + 1 \end{array}$$

$$5. \quad \begin{array}{cc} 11 - \square = 10 & \square - 10 = 2 \\ 12 - \square = 10 & \square - 10 = 3 \end{array}$$

6. Бачаҳо бояд 10 халта алафҳои дорувор чамъ меоварданд. Онҳо 8 халта алафҳои доруворро ба дорухона супориданд. Бачаҳо бояд боз чанд халта алафҳои дорувор чамъ оваранд?

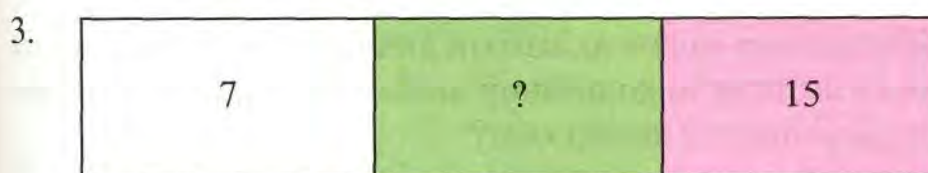
1. Дилбар ба 12 мурғу чӯча дон дод. Мурғҳо 3-то буданд. Чӯчаҳо чандто мебошанд?

$$12 - 3 = 9 \text{ (чӯча)}$$

Ҷавоб: 9 чӯча.

2. Дар сохтмони нерӯгоҳи барқии Роғун 18-то экскаватор ва трактор кор мекард. Экскаваторҳо 8-то буданд. Тракторҳо чандто мебошанд?

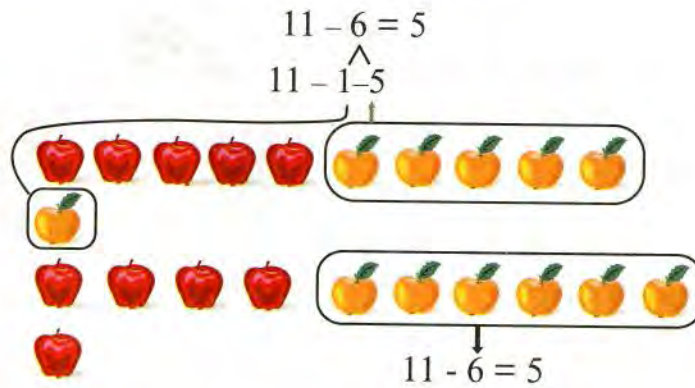
4.

Ҷамъшаванда	9		8					
Ҷамъшаванда	4			6			10	
Сумма	13	13	13	13	13	13	13	13

5. Аз қатори ададҳои 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 ададҳои чуфтро навишта гиред. Ададҳои тоқро ҳам навишта гиред.

- 6.
14 - 5	9 - 4 + 5	16 - 4 + 8	11 - 7
16 - 4	7 + 8 + 2	18 - 8 - 4	10 - 8

1.

2. $12 - 6 = 6$ $13 - 6 = 7$ $14 - 6 = 8$ $15 - 6 = 9$
 $\underline{12 - 2 - 4}$ $\underline{13 - 3 - 3}$ $\underline{14 - 4 - 2}$ $\underline{15 - 5 - 1}$

3. Дар ҳавлии мо 14-то ниҳоли анҷир ва анор ҳаст, ки аз онҳо 8-тоаш ниҳоли анор мебошад. Дар ҳавлии мо чандто ниҳоли анҷир ҳаст?

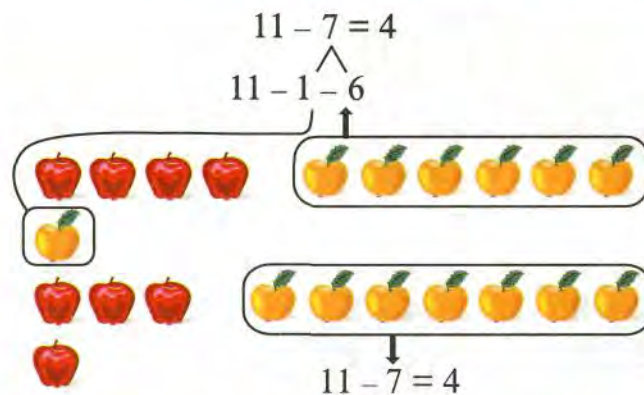
4. $13 - 5$ $8 + 5 - 3$ $8 + 9$ $11 - 4 - 2$
 $12 - 4$ $9 - 3 + 4$ $7 + 5$ $12 - 5 - 3$
 $11 - 3$ $7 + 8 - 5$ $3 + 8$ $14 - 6 - 4$

5. Дар як сатр ададҳои якҷақамаро нависед. Ададҳои дуҷақамаро дар сатри дигар нависед: 7, 20, 1, 3, 15, 18, 13, 2, 19, 10, 11, 4, 6, 5.

6. $6 + \square = 16$ $\square + 3 = 13$ $11 - \square = 10$ $\square - 6 = 10$
 $6 + \square = 12$ $\square + 10 = 14$ $13 - \square = 10$ $\square - 10 = 4$

7. Ададҳои 4, 6, 7 ва 8-ро 2 воҳидӣ зиёд кунед.
 Ададҳои 5, 3 ва 9-ро 3 воҳидӣ кам кунед.

1.

2. $12 - 7$ $13 - 7$ $14 - 7$ $15 - 7$ $16 - 7$
 $12 - 2 - 5$ $13 - 3 - 4$ $14 - 4 - 3$ $15 - 5 - 2$ $16 - 6 - 1$

3. Ҳар яке аз ададҳои 11, 13, 12, 14 ва 15-ро 6 воҳиди кам кунед. Ададҳои 4, 7, 6, 9 ва 8-ро 6 воҳиди зиёд кунед.

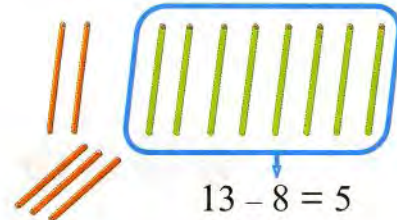
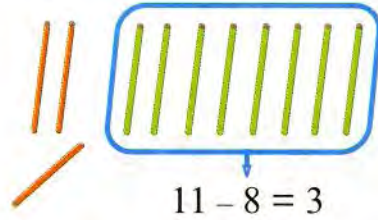
4. Назокат ба 3 лӯхтак ва Нигора ба 5 лӯхтак курта дӯхт. Назокат назар ба Нигора ба чандто камтар лӯхтак курта дӯхт?

5. $10 - 8$ $12 - 3$ $7 + 6 + 1$ $10 - 4 + 5$
 $11 - 5$ $13 - 5$ $17 - 7 - 2$ $10 - 8 + 7$
 $11 - 4$ $14 - 6$ $8 - 4 + 5$ $11 - 7 + 6$

6. Масъалае тартиб диҳед, ки барои ҳал кардани он аз адади 11 адади 4-ро тарҳ кардан лозим бошад.

7. $19 = 9 + \square$ $5 = 4 + \square$ $16 = 7 + \square$
 $17 = \square + 9$ $3 = \square + 1$ $15 = \square + 6$

1.

2. $12 - 8$ $14 - 8$ $16 - 8$ $10 - 8$
 $13 - 8$ $15 - 8$ $17 - 8$ $11 - 8$

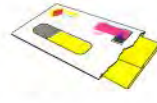
3. Аз рӯи расмҳо масъала тартиб диҳед ва онҳоро ҳал кунед.

15 дирам

?-5 дирам қиматтар

7 дирам

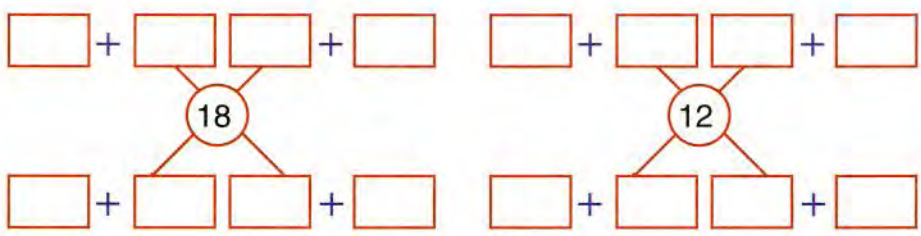
2 дирам арзонтар

4.

- $7 * 4 = 11$ $9 * 4 = 5$ $9 * 4 = 13$
 $18 * 8 = 10$ $8 * 6 = 14$ $12 * 6 = 6$
 $10 * 3 = 7$ $12 * 4 = 8$ $8 * 5 = 13$

5.

6. Дарозии ин порчаҳоро муқоиса кунед.

1.

2.

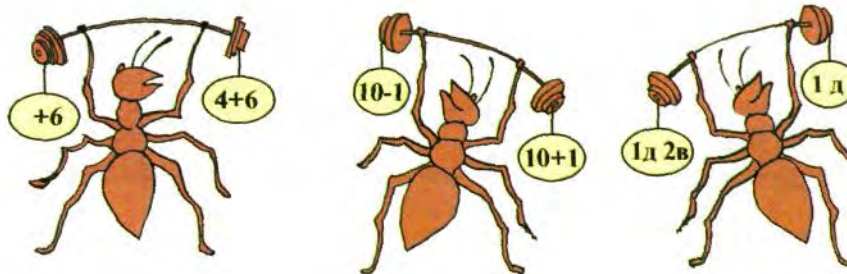
$12 - 9$	$15 - 9$	$17 - 9$	$10 - 9$
$13 - 9$	$16 - 9$	$18 - 9$	$19 - 9$

3. Дар фурудоғо 12-то самолёт буд. 8 самолёт парида рафт. Дар фурудоғо чанд самолёт монд?

4. Мисолҳоеро навишта гиред, ки ҷавобашон 6 бошад.

$11 - 4$	$7 + 8$	$12 - 4$	$14 - 8$
$12 - 6$	$15 - 9$	$2 + 6$	$13 - 4$

5.

6. Ҷадвали тархро такрор кунед:

$11 - 9$										2
$12 - 9$	$11 - 8$									3
$13 - 9$	$12 - 8$	$11 - 7$								4
$14 - 9$	$13 - 8$	$12 - 7$	$11 - 6$							5
$15 - 9$	$14 - 8$	$13 - 7$	$12 - 6$	$11 - 5$						6
$16 - 9$	$15 - 8$	$14 - 7$	$13 - 6$	$12 - 5$	$11 - 4$					7
$17 - 9$	$16 - 8$	$15 - 7$	$14 - 6$	$13 - 5$	$12 - 4$	$11 - 3$				8
$18 - 9$	$17 - 8$	$16 - 7$	$15 - 6$	$14 - 5$	$13 - 4$	$12 - 3$	$11 - 2$			9

1. $5 - 2 = 3$
 5 – тарҳшаванда
 2 – тарҳқунанда
 3 – фарқ
 $5 - 2 =$ фарқ

2. Тарҳшаванда 15, тарҳқунанда 7. Фарқро ёбед. Фарқи ададҳои 13 ва 6-ро ёбед. Тарҳшаванда ва тарҳқунандаро номбар кунед.

3.

Тарҳшаванда	17	9	13	12	8	16	10	18
Тарҳқунанда	7	6	5	6	2	8	4	9
Фарқ								

4. Дар боғи мактаб 17 дарахти анор ва хурмо ҳаст. Дарахтони анор 8-то мебошанд. Дар боғи мактаб чанд дарахти хурмо ҳаст?
5. Аз рӯи намунаи мисолҳо оид ба тарҳ, яктогӣ мисол оид ба чамъ тартиб диҳед.
- $10 - 7 = 3$ $14 - 5 =$ $11 - 7 =$ $15 - 9 =$
 $3 + 7 = 10$
6. Дарозии ду порча 16 см аст. Дарозии порчаи якум 7 см мебошад. Дарозии порчаи дуюмро ёбед.
7. Аз ададҳои 5, 3 ва 2; 8, 3 ва 5 истифода бурда сумма ва фарқро тартиб диҳед.

1. Тарҳшаванда 18, тарҳкунанда 9 мебошад. Фарқи ин ададхоро ёбед.

2. Фарқи ададҳои 12 ва 7-ро ёбед. Тарҳшаванда, тарҳкунанда ва фарқро номбар кунед.

3.	$14 - 6$	$12 - 3$	$17 - 8$	$9 + 0$
	$12 - 9$	$13 - 6$	$11 - 5$	$6 - 0$
	$11 - 8$	$16 - 8$	$12 - 5$	$7 - 7$
	$16 - 7$	$13 - 8$	$16 - 9$	$0 + 4$

4. Оид ба ҷамъи ададҳои якракама якчанд мисоле нависед, ки ҷавобаш 12 (13, 14, 15) бошад.

5. Ба расм нигоҳ карда масъала тартиб диҳед ва онро ҳал намоед.

1 сомони

? – 2 сомони
қиматтар

6. Дар осоишгоҳи ворисони сомони ... нафар хонандагон буданд. Писарон ... нафар ва боқимондашон духтарҳо буданд. Дар осоишгоҳ чанд нафар духтарҳо буданд?

7. Ададҳои маълум ва номаълумро ҷудо кунед. Ҳалли масъаларо нависед.

Усто дар як рӯз 7
тиреза сохт.

Шогирд бошад 5
тиреза сохт.

Онҳо якҷоя дар
як рӯз чанд
тиреза сохтанд?

1. Хонандагони синфи дуюм дар дарси таълими меҳнат якчандто байрақча сохтанд. Онҳо 5 байрақчаро ба хонандагони синфи якум тӯҳфа карданд ва 6 байрақча ба худашон монд. Хонандагони синфи дуюм чанд байрақча сохтанд?

Буд - ?

Тӯҳфа карданд:

Монд:

2.

3. $8 + 3 = \square$ $10 - \square = 10$ $\square - 5 = 5$ $10 - \square = 4$
 $7 + 9 = \square$ $15 - 8 = \square$ $\square - 10 = 6$ $12 - \square = 8$
 $6 + 8 = \square$ $\square - 5 = 10$ $\square - 4 = 10$ $11 - \square = 6$

4.

5. То 10 пурра кунед:

$6 + \square = 10$ $\square + 7 = 10$ $\square + \square = 10$ $\bigcirc + \square = 1$
 $\square + 3 = 10$ $\square + 5 = 10$ $\square + \square = 10$ $1 + \square = 10$
 $\square + 2 = 10$ $8 + \square = 10$ $\square + \square = 10$ $\square + \bigcirc = 1$

1. Баъд аз он, ки аз китобхонаи синф 8 китобро гирифтанд, дар он 10 китоб монд. Дар китобхона чанд китоб буд?

2. $8 + 4$ $9 + 6$ $13 - 3 + 2$ $16 - 6 - 4$
 $11 - 5$ $15 - 9$ $8 + 4 - 3$ $10 + 2 - 4$
 $12 - 7$ $8 + 3$ $16 - 6 + 4$ $18 - 8 + 3$

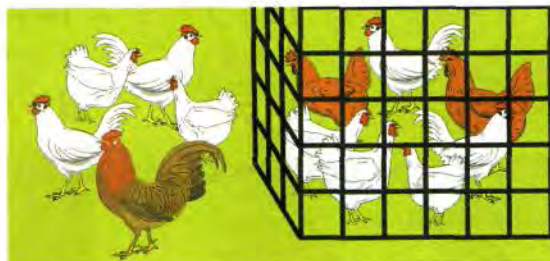
3. $13 = 5 + \square$ $17 = \square + 9$ $11 = 3 + \square$ $\square + 4 = 12$
 $19 = 10 + \square$ $15 = 5 + \square$ $12 = \square + 3$ $7 + \square = 14$

4. Фарқи ададҳои 16 ва 9-ро ёбед. Тарҳшаванда, тарҳкунанда ва фарқро номбар кунед.

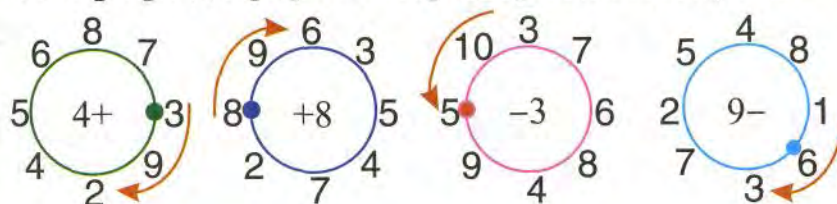
5. Мисолҳоеро навишта гиред, ки ҷавобашон 6 бошад:

$10 - 4$ $9 + 6$ $15 - 9$ $4 + 2 + 0$
 $15 - 6$ $12 - 6$ $6 + 5$ $14 - 4 - 3$
 $8 + 6$ $17 - 7$ $13 - 7$ $13 - 3 - 4$

6. Масъала тартиб диҳед:

7. Кӣ атрофи давраро тезтар давр зада мебарояд?

КИЛОГРАММ

1.

Расмҳоро дида бароед. Ба тарозу ва сангҳои он шинос шавед.

Килограмм мухтасар кг навишта мешавад.

2. Кадомаш вазнинтар аст: харбуза ё санги тарозу? Массайи анорҳоро муайян кунед.

3. $15 - 8$ $11 - 7$ $14 - 7$ $6 + 8$
 $1 + 9$ $9 + 9$ $7 + 9$ $14 - 6$
 $7 - 0$ $16 - 9$ $9 + 0$ $16 - 7$

4. Чизҳоеро номбар кунед, ки бо килограмм бар кашид шаванд.

5. $\left(\begin{matrix} > \\ < \\ = \end{matrix} \right)$ $5 \text{ кг} * 6 \text{ кг}$ $12 \text{ кг} * 10 \text{ кг}$ $1 \text{ кг} < \square$
 $3 \text{ кг} * 1 \text{ кг}$ $2 \text{ кг} * 2 \text{ кг}$ $\square > 5 \text{ кг}$

6. Порчае кашед, ки дарозиаш 8 см бошад. Порча дигаре кашед, ки дарозиаш 2 см зиёдтар бошад.

1. Массай тарбуз 6 кг аст. Каду 2 кг сабуктар аст. Массай каду чанд килограмм аст?

2. $13 - 6$ $8 + 6$ $4 + 8$ $8 + 9$ $7 + 0$
 $8 + 8$ $15 - 6$ $12 - 4$ $17 - 8$ $8 - 0$
 $12 - 6$ $15 - 8$ $12 - 8$ $17 - 9$ $8 - 6$

3. Порчай дарозиаш 8 см кашед. Порчай дигаре кашед, ки 3 см дарозтар бошад.

4.

Чамъшаванда	6		5		8	6
Чамъшаванда		9		3		
Сумма	13	16	14	12	11	12

5. Бозии «Зудтар ва бехато ҳал намо».

$8 + 2$ $7 - 2$ $2 + 2$ $10 - 3$
 $9 - 2$ $10 - 2$ $9 - 3$ $6 - 2$
 $3 - 1$ $2 - 1$ $1 + 0$ $2 + 0$
 $5 - 3$ $6 + 3$ $10 - 4$ $4 + 5$

6. $13 - 3 + 7$ $5 + 4 - 2$ $17 - 10 + 3$
 $10 + 6 - 1$ $12 - 10 + 7$ $10 + 4 - 0$
 $5 + 3 - 6$ $10 + 5 - 1$ $8 + 2 - 3$

7. Дар сатил 10 л шир ва дар хурма 6 л камтар шир ҳаст. Дар хурма чанд литр шир ҳаст?
8. Дар сатил 10 л ва дар хурма 4 л шир ҳаст. Дар хурма ва сатил якҷоя чанд литр шир ҳаст?
9. $11 = 5 + \square$ $16 = \square + 8$ $13 = \square + 6$
 $12 = \square + 4$ $11 = 8 + \square$ $10 = 3 + \square$
10. $7 + 8$ $12 - 6$ $6 + 8$ $13 - 1 - 2$
 $6 + 5$ $17 - 7$ $8 + 4$ $8 + 4 - 2$
 $12 - 8$ $8 + 3$ $16 - 6$ $13 - 6 - 7$
11. Дар баки мошин 16 л бензин буд. То ба манзил расидан 7 л бензин сарф шуд. Дар баки мошин чанд литр бензин монд?
12. Аз рӯи расм масъала тартиб диҳед ва онро ҳал кунед.

6 сомонӣ

? – 8 сомонӣ
қиматтар

13. Матни масъаларо пурра кунед.

Дар як хайма 6 хонанда буд.	Дар хаймаи дуюм 5 хонанда буд	
-----------------------------	-------------------------------	--

**6 ноябр - рӯзи
Конститутсияи
Ҷумҳурии Тоҷикистон**

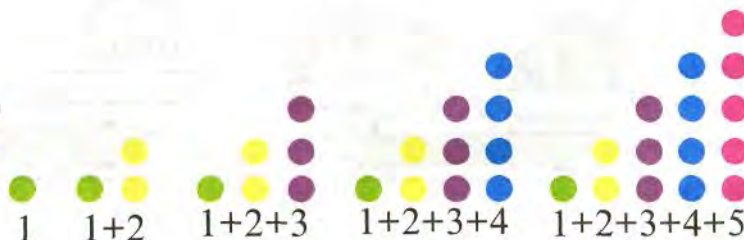

1. Бачаҳо ба муносибати рӯзи Конститутсияи Ҷумҳурии дар як албом 17-то ва дар албоми дуум 7-то камтар расм часпонданд. Бачаҳо дар албоми дуум чанд расм часпонданд?

2. Ададҳоро аз 1 то 20 бо тартиб нависед. Ададҳои чуфтҳо чудо карда, дар як қатор нависед. Ададҳои тоқро дар қатори дигар нависед.
3. Барои боғчаи бачаҳо 7 кг нок ва 5 кг зиёдтар себ оварданд. Барои боғчаи бачаҳо чанд килограмм себ оварданд?

4.	$4 + 7$	$12 - 5$	$13 - 9$	$8 + 1 - 2$
	$7 + 6$	$17 - 8$	$15 - 6$	$10 - 1 + 2$
	$5 + 8$	$11 - 3$	$12 - 4$	$12 + 3 - 4$

5.

6. Масъала тартиб диҳед.

7 л.	?	11 л.
------	---	-------

7. Дар ду бидон 16 л шир хаст. Дар бидони якум 10 л шир хаст. Дар бидони дуюм чанд литр шир хаст?

8. То 12 пурра кунед:

9				6		10	
---	--	--	--	---	--	----	--

9. $15 - 6$ $18 - 8$ $13 - 9$ $6 + 4 + 6$
 $12 - 6$ $16 - 8$ $19 - 9$ $8 - 3 + 2$

10. Фарқи ададҳои 15 ва 9-ро ёбед. Тарҳшаванда, тарҳкунанда ва фарқро номбар кунед.

11.

$9+5$ 14 $14-4$ 10 $10+6$
 14 $8+6$ 8 $16-8$ 16

12. Оид ба амали тарҳ чор мисол тартиб диҳед, ки дар ҷавобашон 6 ҳосил шавад ва чор мисоли дигар тартиб диҳед, ки ҷавобаш 8 бошад.

13. Расмҳоро дида бароед:

1) Массайи карамҳо 8 кг ва массайи шалғамҳо 3 кг камтар аст. Массайи шалғамҳо ба чӣ баробар аст?

2) Массайи халтаи орд 4 кг мебошад. Массайи кулчаҳои қандиро ёбед.

САДӢ

АДАДҲО АЗ 1 ТО 100

1.

1 даҳӣ = 10 воҳид

2 даҳӣ = 20 воҳид

3 даҳӣ = 30 воҳид

4 даҳӣ = 40 воҳид

5 даҳӣ = 50 воҳид

6 даҳӣ = 60 воҳид

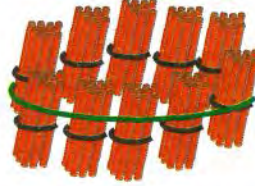
7 даҳӣ = 70 воҳид

8 даҳӣ = 80 воҳид

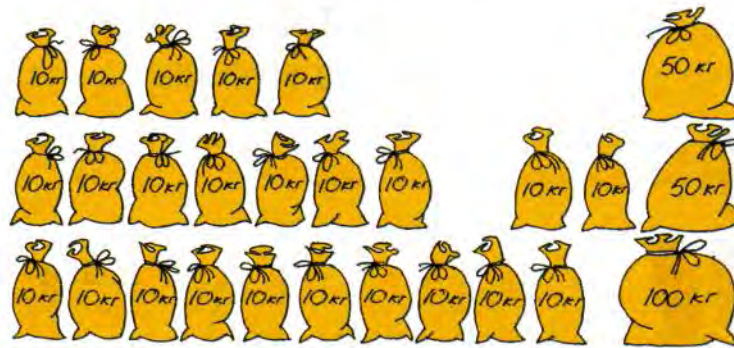
9 даҳӣ = 90 воҳид

10 даҳӣ = 100 воҳид

10 даҳӣ = 1 садӣ

2.

100 кг ба 1 центнер баробар аст.

3. Дар осиб 16 халта гандумро орд карданд. Боз орд кардани 4 халта гандум монд. ... чандто ...? Саволи масъаларо пурра кунед ва онро хал намоед.

4.

$10 + 3$	$8 + 10$	$3 + 5 - 4$	$13 - 6 + 7$
$13 - 3$	$18 - 10$	$8 + 5 - 3$	$16 - 6 + 4$
$13 - 10$	$18 - 8$	$8 + 4 - 2$	$14 - 8 + 6$

5.

$2 \text{ д} + 5 \text{ д}$	$9 \text{ д} - 6 \text{ д}$	$4 \text{ д} + 5 \text{ д}$
$7 \text{ д} - 3 \text{ д}$	$8 \text{ д} + 1 \text{ д}$	$6 \text{ д} - 4 \text{ д}$

6. Дар дастархон 7-то нон буд. Баъди хӯроки пешин дар дастархон 3-то нон монд. Чанд нонро хӯрданд?

7. Дар табакча 9 дона афлесун буд. 5-то афлесунро хӯрданд ва боз 3-то афлесун ба табакча гузоштанд. Дар табакча чандто афлесун шуд?

8.

$100 - 70$	$50 + 40 + 6$	$100 - (40 + 10)$
$100 - 90$	$90 - 40 - 20$	$(100 - 60) + 30$
$100 - 80$	$60 + 30 + 6$	$100 - (60 - 30)$

ЛИТР

1.

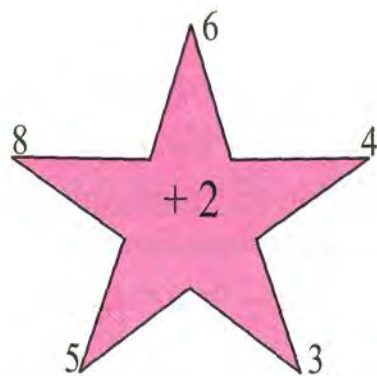
1 литр

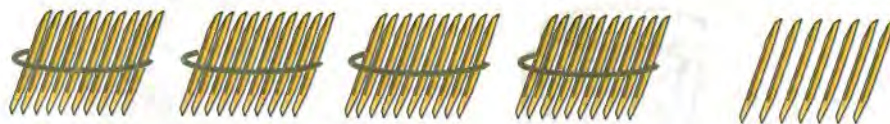
1 литр

2. Дар сатил 7 л об ҳаст. Дар сатил 12 л об меғунчад. Ба сатил боз чанд литр об рехтан мумкин аст?
3. Дар шишаи яклитра чанд стакан об ҳаст? Инро чен кунед.
4.

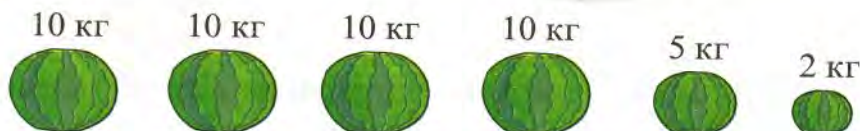
$5 + 9$	$9 + 6$	$4 + 7$	$12 + 0$
$9 + 5$	$6 + 9$	$7 + 4$	$0 + 18$
$14 - 9$	$15 - 6$	$11 - 7$	$18 - 0$
5. Модарам барои намакӣ кардан помидор хариданд. Вақто ки 9 кг помидорро намакӣ карданд, боз 6 кг боқӣ монд. Модарам чанд килограмм помидор хариданд?
6. Бозии «Хомӯшона».

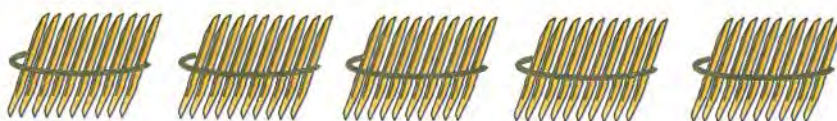
1. Дар расм чандто чӯбча ҳаст?

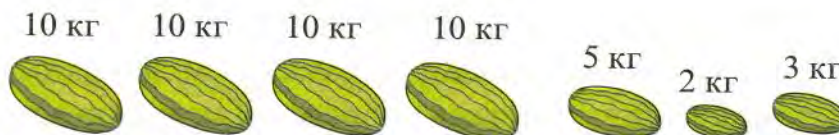
Тарбузҳо чанд килограмм вазн доранд?

2. Чӯбчаҳо чандто мешаванд?

Ҳамагӣ чанд килограмм мешавад?

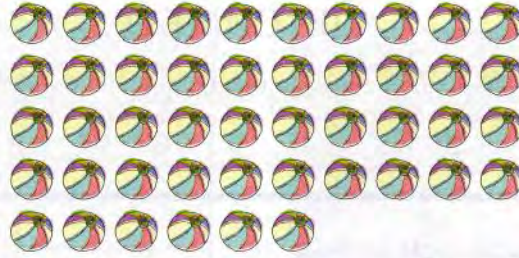
3. Дар сатил 10 л об ҳаст. Дар кӯза 2 л камтар об ҳаст.
Дар кӯза чанд литр об ҳаст?

4. $1 \text{ дм } 3 \text{ см} * 13 \text{ см}$ $10 \text{ л} * 8 \text{ л}$
 $5 \text{ дм } 2 \text{ см} * 25 \text{ см}$ $4 \text{ л} * 4 \text{ л}$

5. Масъалае тартиб диҳед, ки барои ҳал кардани он аз адади 15 адади 6-ро тарҳ кардан лозим бошад.

6. $17 - 1$ $16 - 6 - 1$ $11 - 7$ $14 - 6 + 3$
 $13 - 1$ $15 + 1 - 7$ $11 - 8$ $14 - 7 + 4$

1.

Сето дахтогй тўб сй тўб мешавад. Сй тўб ва шаш тўб сиву шаш тўб мешавад. Се даҳй ва шаш воҳид сиву шашро ташкил медиҳад.

2. Ададе, ки аз 1 даҳию 7 воҳид иборат аст, чй тавр хонда мешавад? Ададе, ки аз 7 даҳию 7 воҳид иборат аст, чй тавр хонда мешавад?

3. Дарозии порчаи додашударо муайян кунед.

4. Адади 18 аз адади 10 чанд воҳид зиёд аст? Адади 10 аз адади 18 чанд воҳид кам аст?

5. Дар як ҳафта 4 рӯзи корй ва 3 рӯзи ид буд. Ҳафта аз чанд рӯз иборат аст?

6. $20 + 6$ $25 - 5$ $10 + 8$ $13 - 8$
 $36 - 6$ $30 + 9$ $17 - 7$ $9 + 7$

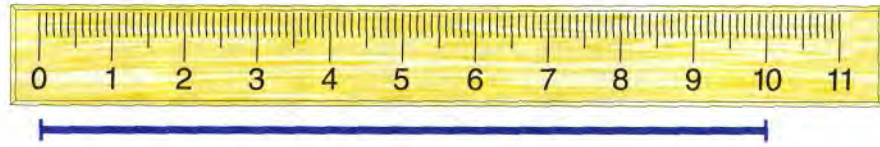
7. Матни масъаларо пурра кунед.

Дар майдони
обчакорй 28
чўяк пиёз буд.

Чанд чўяк пиёз
хишова нокарда
монд?

ДЕТСИМЕТР

1.

- 1) Порчаро чен кунед.
- 2) Порчай хамин хел дарозӣ доштагиро созед.

2. Порчай дарозиаш 1 дм 6 см аз чанд сантиметр иборат аст? 3 дм чанд сантиметр мешавад?

3.

1 дм * 1 см	2 дм * 20 см	11 см * 1 дм
2 дм * 2 см	12 см * 2 дм	2 дм * 15 см

4. Китоб 2 сомонӣ мебошад. Маҳмуд ба касса 10 сомонӣ дод. Маҳмуд бояд чанд сомонӣ бақия гирад?

12 = 6 + ____	20 - ____ = 10	16 - 7 + 2
12 - ____ = 6	18 - ____ = 9	14 - 9 + 5
14 = 7 + ____	16 - ____ = 6	15 - 9 + 6
14 - ____ = 7	10 - ____ = 5	17 - 8 + 7

6. Устои оҳангар барои бригадаи хошоктайёркунӣ дос тайёр кард. Вақте ки ӯ ба бригада 12 досро фиристод дар устохона боз 8 дос боқӣ монд. Усто ҳамагӣ чанд дос тайёр кард?

7. Падарам аз бозор 10 кг биҳӣ оварданд. Модарам барои пухтани мураббо 7 кг биҳиро сарф карданд. Чанд килограмм биҳӣ боқӣ монд?

1.

Даҳиҳо	Воҳидҳо
	
2	4

Даҳиҳо	Воҳидҳо
	
3	0

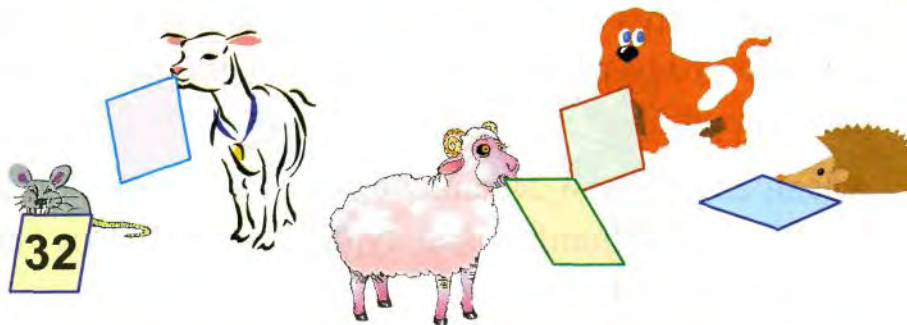
2. Ададҳоеро нависед, ки аз 2 даҳӣ ва 4 воҳид; 3 даҳӣ ва 0 воҳид; 3 даҳӣ ва 7 воҳид иборат бошанд.

3. $5\text{ дм } 1\text{ см} = \square\text{ см}$ $4\text{ дм } 5\text{ см} = \square\text{ см}$ $12\text{ см} = \square\text{ дм } \square\text{ см}$

4. Бунафша 4-то қалами сиёҳ ва Адолат 5-то қалами сиёҳ дорад. Бунафша ва Адолат якҷоя чандто қалами сиёҳ доранд?

5. $8 + 6 + 4$ $11 - 6 + 10$ $10 - 2 - 2$
 $9 + 7 + 1$ $10 - 8 + 10$ $3 + 3 + 3 + 3$
 $9 + 9 + 1$ $11 - 9 + 10$ $12 - 3 - 3 - 3$

6.

1. Адади 53 чандто даҳӣ дорад? Чандто воҳид дорад? Адади 66 чандто даҳӣ ва чандто воҳид дорад?
2. Ададҳои зеринро хонед. Ҳар як рақам дар навишти онҳо чӣ маъно дорад: 72, 27, 20, 70?
3. Кадом ададҳо партофта шудаанд:
40, 41, , 43, , , 46, , , 49, 50.
4.

15 см * 5 дм	18 * 28	38 * 58
50 см * 5 дм	19 * 20	49 * 42
5. Порчае кашед, ки дарозиаш ба 8 см баробар бошад.
6.

$23 + \square = 24$	$\square + 1 = 68$	$\square + 1 = 30$
$15 - \square = 14$	$\square + 1 = 76$	$\square - 1 = 90$
7. 1) Дилором 14 дафтар дорад. Шодӣ 4-то камтар дафтар дорад. Шодӣ чандто дафтар дорад?
2) Дилором 14 дафтар дорад. Шодӣ 10 дафтар дорад. Дилором ва Шодӣ чандто дафтар доранд?
8.

$12 - 8 - 3$	$3 + 9 - 8$	$2 - 2$	$9 + 7 - 16$
$14 - 5 - 6$	$6 + 9 - 7$	$23 - 23$	$8 + 5 - 13$
9. Дар суратгирхона 8 нафар писарон ва 4 нафар зиёдтар духтарон расм гирифтанд. Ҳамагӣ чанд нафар бачаҳо расм гирифтанд?
10. Адади 25 аз адади 24 чанд воҳид калонтар аст? Адади 11 аз адади 18 чанд воҳид хурдтар аст? Фарқи байни ададҳои 90 ва 30-ро ёбед.